

TOSAMA

ŠTEV. 8
LETO V

August
1969

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

Doseženi uspehi v prvem polletju 1969

Že prvo polletje 1969 so delovne organizacije prvič sestavljale periodični obračun na podlagi spremenjenih zakonskih predpisov. Do konca leta 1968 smo ugotavljali in delili dohodek na podlagi plačane realizacije, od 1. januarja 1969 dalje pa ugotavljamo dohodek na podlagi fakturirane realizacije. Bistvena sprememba je tudi v tem, da smo po prejšnjih predpisih pogodbene in zakonske obveznosti krili iz celotnega dohodka, sedaj pa te obveznosti pokrivamo iz doseženega dohodka.

O sistemu delitve dohodka, ki je veljal do konca leta 1968 v tem članku ne bomo razpravljali, saj ga morajo poznati v glavnem le še tisti, ki se ukvarjajo z delom, ki je neposredno povezan s sestavitvijo periodičnih obračunov in zaključne-

ga računa zaradi primerjave doseženih rezultatov letošnjega leta z istimi obdobji preteklih let, dolžni pa smo našim bralcem na čimbolj preprost način pojasniti kako ugotavljamo in delimo dohodek po sedanjih predpisih. To smo dolžni storiti tudi zaradi tega, ker menimo, da nekateri naši bralci še niso dovolj seznanjeni s tem, kaj vse vpliva na višino doseženega dohodka, s tem pa tudi na višino naših osebnih dohodkov ter sredstev osebne in skupne potrošnje in na višino sredstev namenjenih za razširitev materialne osnove delovne organizacije.

Menimo, da bomo to najbolj nazorno prikazali, če se poslužimo planiranih in doseženih rezultatov v prvem polletju 1969.

Zap. št.	VSEBINA	Planirano za prvo polletje 1969	Doseženo v prvem polletju 1969	Index
1.	Realizacija proizvodov in storitev, realizacija trg. blaga, materiala in odpadkov in druga realizacija	44.403.861,46	49.532.679,83	112
2.	Izredni dohodki	49.400,00	31.063,65	63
3.	CELOTNI DOHODEK	44.453.261,46	49.563.743,48	111
4.	Porabljena sredstva — materialni stroški in amortizacija	29.672.375,62	31.685.246,61	107
5.	DOHODEK (3—4)	14.780.885,84	17.878.496,87	121
6.	Pogodbene obveznosti	210.591,71	339.332,30	161
7.	Zakonske obveznosti	1.105.861,22	1.262.666,90	114
8.	Za osebne dohodke	6.867.074,78	7.894.537,85	115
9.	Ostane dohodka	6.579.358,13	8.381.959,82	127

Obrazložitev posameznih postavk:

Zap. št. 1 predstavlja v glavnem znesek fakturirane realizacije prodanih izdelkov, ki smo jih izdelali v podjetju (tkani in rezani ovoji, ideal in krep ovoji, konfencionirana vata in gaza, vložki, obliži, filtri za cigarete, avtomobilske apoteke in ostalo) ter vrednost vseh storitev, ki smo jih izvršili v našem podjetju za druge delovne organizacije ali osebe.

Pod to zaporedno številko je upoštevana tudi realizacija trg. blaga,

materiala in odpadkov t.j. tistega materiala, ki smo ga kupili za naše potrebe in v istem stanju iz kakršnikoli razlogov prodali drugi delovni organizaciji.

Po novih predpisih predstavljajo realizacijo tudi:

- obresti od posojenih sredstev
- obresti od deponiranih sredstev
- obresti na podlagi udeležbe v kreditnem skladu banke
- vrednost robe in storitev danih oz. izvršenih drugim osebam brez (Nadaljevanje na 2. strani)

Kulturni in zgodovinski dnevi

1. avgusta 1937 leta je bil v gozdu Plješevica blizu Samobora ustanovni kongres komunistične partije Hrvatske. Udeležilo se ga je 19 delegatov in tedanji organizacijski sekretar CK KPJ JOSIP BROZ. Izvolili so prvi CK KP Hrvatske.

1. avgusta 1921 leta je skupščina Kraljevine SHS (Srbov, Hrvatov in Slovencev), izdala zakon o zaščiti javne varnosti in državnega reda (zakon o zaščiti države), ki je za vsako komunistično dejavnost določal najstrožje kazni in celo smrtno kazen.

2. avgusta 1928 je bila v Zagrebu seja biroja CK KPJ na kateri je bil sekretar MK (mestnega komiteja) Zagreba Josip Broz določen za sekretarja pokrajinskega vodstva KPJ Hrvatske.

2. avgusta 1940 leta je bila v Sirogoju pri Splitu pokrajinska konferenca KPJ za Dalmacijo. Navzočih je bilo okrog 30 delegatov in generalni sekretar KPJ TITO. Konferenca je izvolila nov PK (pokrajinski komite) in 12 delegatov za »PETO« državno konferenco.

V Skopju je bil 3. avgusta 1941 leta sestanek PK (pokrajinskega komiteja), na katerem je poverjenik CK KPJ Dragan Pavlovič prebral pismo CK iz dne 24. julija. Sekretar in dva člana PK (od skupno štirih članov) se niso strinjali z izključitvijo Šatorova iz KPJ in z drugimi stališči v pismu. Nato je Pavlovič suspendiral PK. Tudi tega sklepa PK ni sprejel, češ da so zanj pristojni samo sklepi CK BDP (K) (centralnega komiteja Bolgarske delavske partije komunistov).

4. avgusta 1941 je šest mladincev, ki jih je vodil Slavko Komar vrglo bombo na ustaško vseeučiliško stražo pri botaničnem vrtu v Zagrebu. Ubili in ranili so nad 20 njihovih (Nadaljevanje na 2. strani)

Kulturni in zgodovinski dnevi

(Nadaljevanje s 1. strani)

pripadnikov. V okviru NRPJ (neodvisne radniške partije Jugoslavije) je bil v Beogradu 5. avgusta 1923 leta ustanovljen centralni sekretariat žensk, ki je izdal začasni statut in začel ustanavljati oblastne sekretariate.

Na Veliki planini je bila 6. avgusta 1939 leta državna konferenca SKOJ (zveza komunistične mladine Jugoslavije). Na njej so ocenili dosežene rezultate pri preobrazbi SKOJ, ki je štel okrog 9.000 članov, v enotno revolucionarno organizacijo jugoslovanske mladine. Sprejeli so resolucijo o krepitvi SKOJ v vrstah delavske, kmečke in ženske mladine. Izvolili so nov CK SKOJ na čelu z Ivom Lola Ribarjem.

V Mariboru so 18. avgusta 1941. leta in en dan preje ustrelili 13 rodoljubov med njimi tudi sekretarja PK (pokrajinskega komiteja) za Štajersko in člana CK KP Slovenije Slavka Slandra in članico PK za Štajersko Slavo Klavora oba narodna heroja.

20. avgusta 1936. se je v Sloveniji začela splošna stavka tekstilnih delavcev, ki je trajala do 22. septembra in je zajela 8.500 delavcev iz 57 podjetij.

V noči med 21. in 22. avgustom 1941. je 32 obsojencev komunistov, ki so se ob okupaciji znašli v sremsko-mitroviški kaznilnici, pobegnilo iz zopora skozi podzemski kanal, ki so ga skopali z žlicami in rokami.

Samo en teden pred začetkom druge svetovne vojne 23. avgusta 1939. je bil podpisan prijateljski sporazum, sporazum o nenapadanju med nemškimi rajhom in SSSR imenovan pakt Molotov Ribentrop. Hitler je ta sporazum prelomil še prej ko v enem letu, ko je napadel Rusijo.

V Poljanah nad Škofjo Loko se je 28. avgusta 1851. rodil slovenski pisatelj, realist Ivan Tavčar, pisal je povesti in romane med ostalimi »Cvetje v jeseni« in »Visoška kronika«.

22. avgusta 1941. so Nemci v vasi Smednik ustrelili 5 talcev. Ko so dvakrat zapored na več dni skupaj hajkali na Moravškem so Nemci in domobranci 22. avgusta 1944. zažgali vas Spodnja Javorščica, ker so se že od 1942. leta tu zadrževali partizani. Zato so Nemci te kraje tudi imenovali »MALA RUSIJA«.

Tone Dolenc

Uspeh v prvem polletju

(Nadaljevanje s 1. strani)

povračila in še nekateri drugi dohodki, ki pa v našem podjetju še ne pridejo v poštev.

Večji del realizacije predstavlja vrednost prodanih izdelkov. Blago moramo torej izdelati in prodati na domačem ali tujem tržišču, da lahko izkažemo realizacijo. Prodajne cene izdelkom določa trg in te vplivajo na višino našega dohodka. Na kratko lahko lahko rečemo, da bo pri višjih cenah naš dohodek večji, pri nižjih cenah pa bo dohodek manjši.

Zap. št. 2 predstavlja izredne dohodke t. j. vrednost nedovršene proizvodnje, polizdelkov in gotovih izdelkov najdenih pri inventuri kot presežek, prejete že odpisane terjatve, nadomestilo škode prejete od zavarovalnice za obratna sredstva in drugo.

Zap. št. 3 predstavlja seštevek realizacije in izrednih dohodkov in pomeni celotni dohodek.

Zap. št. 4 predstavlja vrednost:

- porabljenega materiala,
  - proizvodnih storitev,
  - neproizvodnih storitev,
  - dnevnih, terenskih dodatkov in nagrad vajencev,
  - reklame, propagande in reprezentance in dr. ter
  - višino obračunane amortizacije.
- Ta zaporedna številka predstavlja torej vse stroške, ki smo jih imeli pri izdelavi naših izdelkov ali opravljanju storitev in sicer najmanj v višini, ki se nanaša na fakturirano realizacijo.

Zavedati se moramo, da bo naš dohodek manjši, če bodo porabljena sredstva večja (nesmotno porabljene surovine in material, visoki odstotek odpadkov, preveč tujih proizvodnih in neproizvodnih storitev in dr.) in obratno, če bodo porabljena sredstva manjša, bo tudi naš dohodek večji. Na višino stroškov lahko vplivamo vsi, ki smo zaposleni v podjetju.

Zap. št. 5 predstavlja razliko med zap. št. 3 in 4 in pomeni doseženi dohodek.

Zap. št. 6 predstavlja pogodbene obveznosti, ki jih izdajamo iz doseženega dohodka. Te obveznosti so naslednje:

- obveznosti od kreditov za obratna sredstva,
- obresti od kreditov za osnovna sredstva,
- zavarovalne premije,
- proizvodnja in druge bančne storitve,
- prispevki in članarine zborsnicam in drugim organizacijam.

Te obveznosti moramo izdvojiti najmanj v višini, ki se nanaša na fakturirano realizacijo.

Zap. št. 7 predstavlja zakonske obveznosti, ki jih izdajamo iz doseženega dohodka. Te obveznosti so naslednje:

- obveznosti za poslovni sklad,
- prispevek za koriščenje mestnega zemljišča,
- vodni prispevek,
- dodatni prispevek za zdravstveno in invalidsko zavarovanje,
- prispevek Skopju.

Tudi te obveznosti moramo pokriti najmanj v višini, ki se nanaša na fakturirano realizacijo.

Ko od dohodka odštejemo pogodbene in zakonske obveznosti, nam ostanek sredstev služi za razdelitev med sredstva namenjena za osebno in skupno potrošnjo (za osebne dohodke, stanovanjsko izgradnjo, za pomoč pri koriščenju letnega dopusta, za dotacije organizacijam v podjetju in zunaj podjetja in dr.) in za razširitev materialne osnove delovne organizacije t. j. za vlaganje v osnovna i obratna sredstva.

Zap. št. 8 v našem primeru predstavlja sredstva, ki smo jih namenili za osebne dohodke.

Zap. št. 9 pa v našem primeru predstavlja znesek, ki bo po zaključnem računu namenjen za razširitev materialne osnove (osnovna in obratna sredstva) in za oblikovanje drugih skladov (sklad skupne porabe, obvezni rezervni sklad, sklad skupnih rezerv in pod.).

Zaradi pomanjkanja prostora bodo vsi ostali podatki objavljeni na oglasni deski. Prosimo člane kolektiva, da te podatke prečitajo.

Prosimo, da se za vse informacije obračate na strokovne službe podjetja.

F. R.

MOGOČE NE VEMO?

FERMENT — organska snov ali živ organizem, ki povzroča ali pospešuje fermentacijo, t. j. kvašenje, vrenje — razpadanje organskih snovi v enostavnejše sestavine.

FETIS — predmet, ki ga imajo primitivna plemena za utelešenje mogočnega duha in mu pripisujejo čarovne, nadnaravne sile; v prenešenem smislu nekaj, kar kdo slepo časti ali obožuje.

FEVD — posest, ki so jo srednjeveški vladarji podeljevali nižjim plemičem s pogojem, da izpolnijo določene obveznosti (predvsem, da jim pomagajo v vojni).

FIFTY-FIFTY — vsakemu pol, na enaka dela.

FIKSNA IDEJA — vpičena misel; v psihiatriji blodna misel ali blodnja, ki koga preganja ali ovladuje njegovo duševnost.

Nekaj komercialnih misli ob zaključku I. polletja

Prvo polletje je za nami. Sedaj lahko na kratko rezimiramo naše poslovanje in naše delo, uspehe in neuspehe, da bi na osnovi le-teh lahko določili smernice za naše delo v drugem polletju. Ko smo na poslednji seji CDS razpravljali in diskutirali o rezultatih našega skupnega dela v I. polletju tega leta, ne moremo mimo ugotovitev in dejstev, da je bilo to obdobje za nas eno od najuspešnejših od obstoja podjetja. Spominjam se preteklega leta, ko smo pripravljali plan prodaje in načrt poslovne politike za leto 1969, da smo bili o oceni zelo različno razporejeni, sedaj pa lahko ugotovimo, da so se uresničile ocene optimistično razporejenih kriterijev. Ne smemo pa pozabiti na star pregovor, ki pravi: »Ne hvali dneva pred večerom«, kajti pred nami je še drugo polletje, katerega moramo realizirati s še večjim delovnim poletom. Težave in problemi našega tržnega gospodarstva so iz dneva v dan vedno večji in raznovrstni, za to moramo biti tudi v vseh poslovnih odločitvah realni, elastični, hitri ter se pri odločitvah predvsem naslanjati na znanstvene ideje in predloge.

V prvem letošnjem polletju je vrednost naše prodaje znašala 45 milijonov din, kar je za 73% več kot lani v istem obdobju. Prodaja je potekala normalno po predvidenem planu. Najuspešnejša meseca sta bila april in maj, kar je v normalnih pogojih ravno obratno, to pa zato, ker je prvega maja stopil v veljavo predpis, da morajo vsa motorna vozila imeti odgovarjajočo avto apoteko. Zaloge gotovih izdelkov so več kot minimalne in imamo zaradi tega z našimi kupci stalne probleme, kar smo v dobavah neekspeditivni in nekompletni. Cene so se v tekočem letu le delno spremenile oziroma povečale vsled tega, ker smo morali dati boljše prodajne pogoje našim kupcem in vedrogerijam.

Omeniti moram tudi nelikvidnost naših kupcev, kateri nam v poslednjem času zelo slabo plačujejo. Nelikvidnost je v našem gospodarstvu trenutno osrednji problem, podjetja so med seboj zelo zadolžena. Pokreniti bomo morali vse in izterjati dolgove v okviru normalnih plačilnih pogojev.

Vrednost našega izvoza v prvem polletju znaša 24 tisoč dolarjev, kar je v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta komaj 40%. Izvozili smo zelo malo, to pa zato, ker na inozemskem tržišču ne moremo doseči cene, po katerih bi imeli interes večjega izvoza.

Izvažamo pač toliko, kolikor potrebujemo deviznih sredstev za u-

voz repromateriala in surovin ter tiste naše izdelke, katerih kapacitete so večje od potreb na domačem trgu. Izvažamo samo na konvertibilno področje. V drugem polletju se bo izvoz povečal, saj nam je želja čimveč izvažati, toda ne po vsaki ceni!

Za dosežene uspehe v prodaji naših izdelkov je predvsem pripomogla izrazita tržna usmerjenost naše proizvodnje, to pa pomeni

na služba se posveča samo nabavi na domačem trgu, odgovarja za vso skladiščno poslovanje in stanje zalog vseh materialov za nemoteno poslovanje proizvodnih oddelkov. Uvozna služba pa je prevzela nabavo na tujih tržiščih in devizno poslovanje podjetja. Obe službi delo koordinirata, da ne bi prišlo do neskladja zalog s potrebami proizvodnje. Bistvenih problemov v nabavi surovin in ostalih materialov

Odmor, dekleta in ...

proizvajati in vpeljati v proizvodnjo samo tiste proizvode, ki so na tržišču cenjeni in od kupcev zaželeni. Dati tržišču čimveč novih proizvodov ter imeti posluš za pravočasno odkrivanje novih potreb in novih izdelkov. Zavedati se moramo, da imamo na tržišču zelo močno konkurenco v raznih predelih Jugoslavije, da je položaj našega podjetja z ozirom na velike proizvodne kapacitete sanitetne vate, damskih vložkov, ovojev, gaze, lepiljivih obližev, filtrov za cigarete itd. v zelo težkem položaju. Naše kapacitete so v nekaterih izdelkih že tako velike, da lahko zadostimo vsem potrebam našega trga — »kaj pa bi v tem primeru delala naša konkurenca?« Zato naj bo naše napotilo usmerjeno na študij novih izdelkov v močnejšem dolgoročnem proizvodnem in poslovnem povezovanju našega podjetja z domačimi in tujimi partnerji.

Nabavna služba je po reorganizaciji v preteklem letu, ko se je uvoz odvojil v samostojno uvozno službo bolj sproščeno zaživela. Sedaj lahko ugotovimo, da je bila reorganizacija zelo pozitivna. Nabav-

za nemoteno proizvodnjo v prvem polletju nismo imeli. Posvetili smo se raziskavi domačega in inozemskega trga, nabavi bolj kvalitetnih materialov, politiki nabavnih cen in zahtevam po optimalnih nabavnih količinah. Priznam, da smo v vseh teh elementih že precej uspeli, delno pa še ne, kajti vedno se srečujemo z različnimi objektivnimi in subjektivnimi težavami, katere bo nujno potrebno premagati, tu mislim predvsem na nove skladiščne prostore.

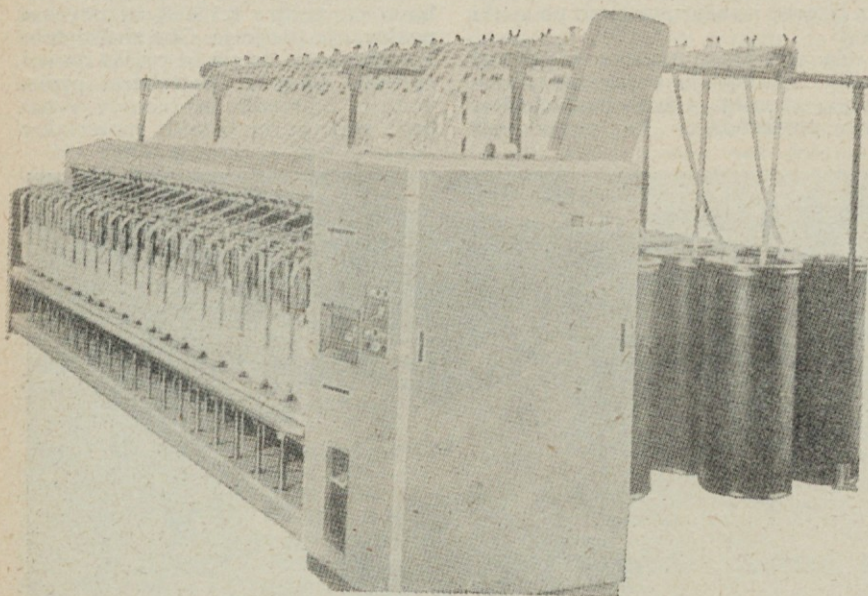
Na koncu bi želel povedati še nekoliko besed o našem deviznem poslovanju. Sedaj ko smo registrirani za zunanjo trgovinsko dejavnost, ko že skoraj eno leto precejšen del našega nakupa v inozemstvo sami uspešno uvažamo, se nenehno srečujemo z različnimi problemi sedanjega deviznega poslovanja. Devizno poslovanje, kakršno je, je skrajno birokratsko. Različni načini uvoza od liberaliziranega do raznih deviznih in blagovnih kontingentov, večkratne spremembe v sistemu deviznega poslovanja nam daje vtis nestabilnosti in v očeh inozemskih partnerjev neresnost v poslovanju.

Bajec Slavko, oec.

OD SUROVINE DO IZDELKOV

Izdelava preje

Krilni predpredilnik

Medtem, ko predica pri kolvratu s prsti izvleče ravno pravšnjo debelino prediva, ki ga obenem raztegne in posuka in izgotovljeno prejo potem nič več ne stanjšuje, pa je zato to delo v tovarni potrebno veliko strojev, ki za prst debel mikalnikov pramen najprej z dvojenjem izboljšajo tako, da je bolj enakomerno debel, vendar ga ne stanjšajo. Drugi stroji še naprej podolžno uravnavajo posamezna vlakna, ki so bila prej na razne načine ukvirjena v snopu, ves snop raztegnejo ter vijejo, da je izgotovljena preja zadosti trdna. Glavno delo je opravljeno med večkratnim prehanjanjem polizdelka med več pari različnih valjčkov na različnih strojih. Bistvo tega raztega lahko pojasnimo takole: snop vlaken pride med par valjčkov, ki se vrta počasneje kot naslednji par. Ker valjčka ne pritiskata skupaj premočno, se snop ne utrga, ampak razvleče. Seštevek vseh raztegov je tolikšen, da dobimo iz 1 m mikalnikovega pramena 500 m in več preje. Približno polovica vseh strojev v predil-

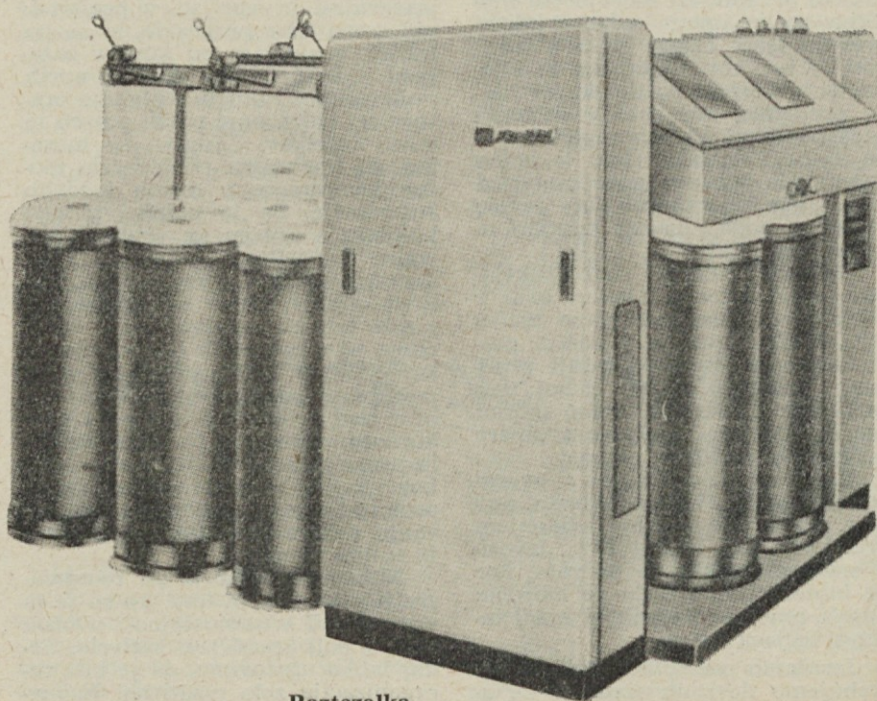
nici v glavnem samo razteza, ostali stroji pa poleg raztezanja polizdelka še vijejo.

Raztezalni valjčki so se z novimi izumi vedno bolj izpopolnjevali in je bilo moč število strojev, ki sodelujejo pri izdelavi preje vedno bolj zmanjševati. Včasih so dosegli dovolj velik razteg, ne da bi se pri tem preja pretrgala šele po najmanj šestih strojih (na primer za tako prejo kot jo uporabljamo pri tkanju gaze). Tudi hitrost in način vitja sta se posebno v zadnjem času izredno izpopolnila.

V Litiji mikalnikov pramen obdelujejo na štirih strojih preden dobe prejo. Groba raztezalka da enakomeren pramen, fina raztezalka izdelava stenj, visokoraztezni predpredilnik naredi predprejo, prstančni stroj pa dokončno sprede prejo, ter jo navije na papirne cevke.

Tako navito prejo imenujemo (kop je angleška beseda za cevko s prejo, množina v angleščini je: kops). Kope (ne kopse) iz Litije pošiljajo v zabojih k nam za tkanje naših tkanin in ovojev.

(nadaljevanje)

Raztezalka

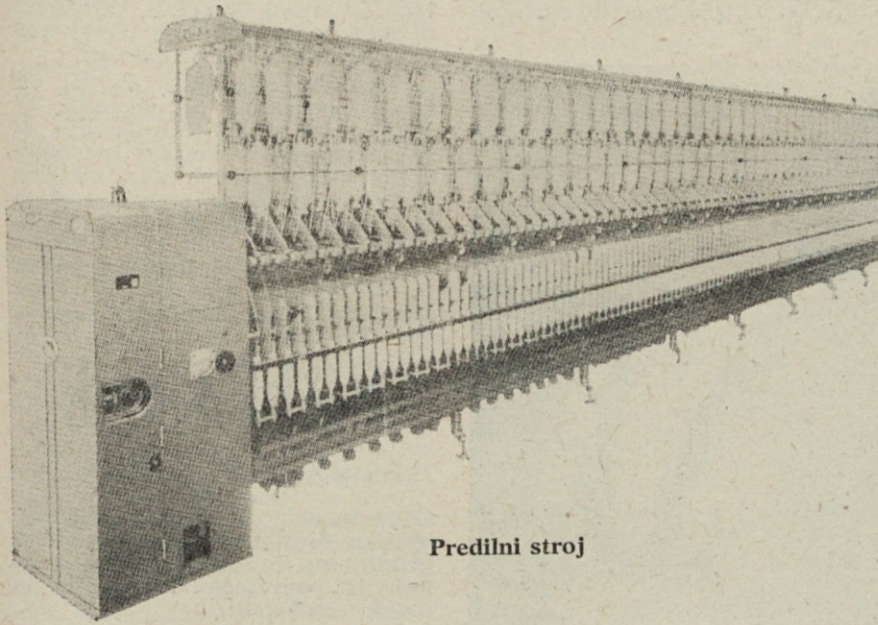

Novi pletilni stroji

Pletenje mrežice je v konfekciji povzročalo stalno skrb zaradi ene same osebe, ki je sama delala v tretji izmeni. Tega in še druge proble-

me smo odpravili z nakupom šestih pletilnih strojev.

Ker od prej v konfekciji niso bile znane strojne karakteristike,

Predilni stroj

smo od pletilnih strojev pričakovali preveč. Sedaj naplete vseh 6 pletilnih glav okrog 50 kg, kar je približno toliko kot naredi en stari okrogli pletilni stroj. Seveda pa je izgled mrežice veliko lepši, prav tako pa je tudi poraba igel in količina odpadkov veliko manjša kot pri starih pletilnih strojih.

V novi mikalnici bodo novi in stari pletilni stroji v istem prostoru. Sedanjo začasno negospodarno porabo delovnega časa pletilje bomo tako odpravili. Stare pletilne stroje bomo uporabljali še toliko časa, dokler ne bo na voljo denar za zamenjavo z novimi.

Pri izbiri novih pletilnih strojev je bila po izjavi tehničnega vodje Janeza Babnika večja skrb posvečena omenjevanju vrtničenja zraka ali pihanja, ki nastaja pri vrtenju pletilnih glav in ima lahko neprijetne posledice — prehlad glave. S prozornimi čeladastimi pokrovi je ta pomanjkljivost pri novih pletilnih glavah odpravljena. Pihanje je usmerjeno navzdol, temu pa se je moč izogniti.

Tako lahko ugotovimo, da so pletilne glave za konfekcijo zelo koristna pridobitev, seveda pa nekatere okvare, predvsem na reduktorjih teh sicer enostavnih strojev, proizvajalcu niso v čast.

Viljem Dolenc

Stroj za pakiranje obližev

Nakup stroja za pakiranje TOSAMAPLASTA v barvno tiskani papir za vroče varjenje je ukrep, ki je v kritičnem trenutku precej prispeval, da smo zmogli velike potrebe po tem izdelku.

TOSAMAPLAST obliži za rane so tudi važen sestavni del avtomobilske apoteke. Število povsem strojno izdelanih izdelkov za avtomobilske apoteke smo s tem strojem povečali na 4. (Različnih izdelkov v avtomobilski apoteki je 14 s škatlico 15 od tega je domačih izdelkov 9). Delno že letos, še bolj pa v prihodnjem letu se bo število povsem strojno izdelanih izdelkov še povečalo. S tem pa se bo povečala tudi naša konkurenčna sposobnost.

Poleg treh bistvenih prednosti avtomatov: večje proizvodnje ob manjših stroških ter z manjšim številom strežnega osebja prinaša stroj še eno korist. Sproščeno sposobno delovno silo bomo lahko uporabili pri izdelavi novih izdelkov, ki jih nudimo tržišču že sedaj, še bolj pa jih bomo osvajali v prihodnje.

Stroj za pakiranje TOSAMAPLASTA je tako prvi sodobni avtomat z električno kontrolo. V kratkem času usposobljene upravljavke strojev pa so že premagale prvo tremo in streženje stroja že popolnoma

obvladajo. Vzdrževanje avtomata, posebno še električnih delov, pa je zelo zahtevno, to lahko potrđita predvsem Franc Jamšek in Dušan Dougan. Ker pa imamo skupaj z vsemi potrebnimi nadomestnimi deli in prevedeno dokumentacijo tu-

di spretno vzdrževalce, upamo, da bomo enako uspešno kot doslej pakirali tudi TOSAMAPLAST obliže drugih dimenzij, CAPSICUM obliže ter naš novi obliži, odporen proti vodi, TOSAMAPLAST STRIP.

Viljem Dolenc

SREČANJE

Po končanem sindikalnem tekmovalju in po nekaterih doseženih uspehih se je sindikalna podružnica skupaj z ZK odločila, da v zvezi z začetnim sodelovanjem s konkurenčnim podjetjem Ivo Lola Ribar iz Karlovca organizira izlet športnikov in nekaterih političnih delavcev v Karlovec, kjer naj bi se moštvo podjetij pomerilo v nogometu, kegljanju in streljanju.

V soboto 5. julija smo po enourni zamudi odšli izpred tovarne čez Novo mesto v Karlovec. Na mestu, kjer se cesta razdvoji proti Karlovcu in proti Reki si je šofer pomotoma izbral pot na Reko in po pripombah naših šoferjev, ki pot dobro poznajo, da se ne gremo kopat, po 15 kilometrih avtobus obrnil in

tako smo ob 10 uri srečno prišli na cilj z eno in pol urno zamudo.

Najprej smo si ogledali tovarno I. L. Ribar kjer izdelujejo slične izdelke, kakor pri nas, pa tudi strojni park je podoben našemu.

Po malici, ki je sledila ogledu tovarne so nas odpeljali na nogometno igrišče kjer smo v največji opoldanski vročini v žgočem soncu izdržali le en polčas, v drugem pa gladko izgubili s 3 : 0. To pa ni tako strašno, če vemo, da so bili ravno ti nogometaši v njihovem sindikalnem tekmovalju med desetimi ekipami prvi na območju precej večjega mesta kakor so Domžale.

Nič bolje se ni godilo kegljačem, ki se na dvosteznem, neavtomat- (Nadaljevanje na 6. strani)

Naš razgovor

Prijetno je potekal najin klepet. Sedela sva v kotu naše jedilnice in skozi na pol odprto okno je pihljalahen vetrič, ki je s svojo sapico hladil ozračje. Bilo je vroče.

Sogovornica našega današnjega

liko večja možnost, da pride do pomote. Želela bi, da do napake pride čim manjkrat ali pa sploh ne, v kolikor pa bi do nje le prišlo, pa prosim vsakega prizadetega, da mi oprost. Do napake bi prišlo slučajno

razgovora je bila simpatična blagajničarka, tovarišica KRISTINA BUNIĆ, ki denarne posle v našem podjetju v redu vodi sedemnajst let. Ravno na današnji dan se je vrnila z dopusta, ki ga je delno preživela tudi na Veliki planini in njena zagorela polt jasno priča, da je veliko časa preživela na prostem in pod vplivom toplih žarkov višinskega sonca. Kramljanje sva nadaljevala ob skodelici črne kave in na vprašanje: »Kako se počutite ob denarju za katerega odgovarjate in za katerega veste, da ni vaša last?«, je tovarišica Bunić odgovorila. »Sedaj se počutim dobro in nimam več treme in neugodnega občutka, katerega sem imela ob začetku, ko sem pričela delati z denarjem v blagajni«, je bil hiter odgovor naše blagajničarke. »Ali ste v svoji dolgoletni blagajniški praksi imeli kdaj slučaj, da ste dobili neljubo reklamacijo od strani osebe, ki ste jo izplačali? Predno je pričela se je tov. Bunić nekoliko zamislila, srknila požirek osvežilne kave in pričela. »Ne spomnim se, da bi kdaj prišlo do urgiranja od strani osebe, kateri sem izplačala denar direktno iz roke. V blagajni imam lahko po zakonitih predpisih samo štiri- sto novih dinarjev gotovine in zato tudi ne morem izplačevati večjih zneskov pri katerih pa je seveda ve-

in predvsem nenamerno«, je z resnim glasom vestnega uslužbenca odgovorila tov. Kristina Bunić.

»Kakor mi je znano tov. Bunić, vi poleg odgovornega blagajniškega dela vodite še kartoteko gotovih izdelkov in domačih polproizvodov — kako to urejujete?« »Vsako jutro moram najprej urediti vse blagajniške formalnosti in ustrezne odnose z banko v Domžalah, nato šele lahko pridem na knjiženje polizdelkov in izdelkov. Med tem rednim delom pa moram še po potrebi izstaviti čeke skladišču gotovih izdelkov in skladišču surovin, izplačevati akontacije šoferjem in spremljevalcem, kontrolirati potne naloge in izplačevati dnevnice in podobno« je tekoče pripovedovala naša blagajničarka in nadaljevala. »Najtežje pa je tisti dan, ko je treba izplačati osebne dohodke. Včasih sem v ta namen dvignila v banki dva milijona starih dinarjev, danes pa je potrebno cca osemdeset milijonov starih dinarjev; to je štiridesetkrat več. Ves denar je treba najmanj dvakrat prešteti predno pride v roke posameznim članom kolektiva. Pri štetju te velike količine denarja mi pomagajo sodelavci iz računovodstva in ostalih sektorjev ter poenterke. V njih imam sedaj polno zaupanje in se jim zato tudi iskreno zahvaljujem za izka-

zano pozornost in vestno delo« je zaključila tov. Bunić.

Na zadnje vprašanje »Kako mislite preživeti preostali dopust« mi je kratko in jasno odgovorila. »Takrat ko sem na dopustu želim, da čim manj mislim na denar, želim si spočiti živce in zato takrat rabim le mir, tišino in sončen dan« so bile zadnje besede najinega razgovora od strani Bunićeve, kajti najini mizi se je približala tretja oseba z besedami: »Kristina ček...«

Zavedati se moramo, da smo vsi najbolj občutljivi pri denarju. Višino zneska in količino denarja, ki ga sprejmemo v kuverti kot osebni dohodek ne odreja blagajničarka, pač pa je ta denar rezultat našega dela in predvsem smisla »ali znamo gospodariti«.

Rozman Stefan

SREČANJE

(Nadaljevanje s 5. strani)

skem in delno neravnem kegljišču nikakor niso znašli in zato tudi izgubili, toda ne s tako razliko, da jo naši pri povratnem dvoboju ne bi mogli nadoknaditi.

Ko so kegljači izgubljali na kegljišču so strelci na strelišču, tako da smo, nažalost, izgubili na vseh treh frontah in je prehodni pokal, ki so ga pripravili Karlovčani, brez komplikacij prešel v njihov tabor.

Popoldne so nam naši gostitelji pripravili bogato kosilo. Nekateri člani izleta, ki niso sodelovali v nobeni panogi, so pravili, da bi se pri jedachi in pijači lahko mi borili enakopravno in da tu domačini ne bi zmagali s tako lahkoto. Med tekami in med kosilom se je med udeleženci izleta in člani podjetja I. L. Ribar spletlo dokaj tovariških vezi. Vodstvi ekip sta se med našim obiskom dogovorili, da bo to srečanje tradicionalno in da nam bodo Karlovčani vrnili obisk v septembru.

Kar prehitro je prišel čas, ko smo morali oditi iz prijaznega mesta in zapustiti toplo Korano, kjer smo se po kosilu hladili. Kljub porazu smo bili nekako dobre volje in voznja domov je hitro minila za kar so še posebno poskrbeli nekateri nadarjeni pevci narodnih pesmi in mali Branko s svojimi orglicami.

K. M.

REŠITEV PARTIZANSKE KRIŽANKE

Rešitev je prišlo v uredništvo do roka 23. Zreb je tokrat izbral: Vulkan Jurija in Pirnat Vinka.

Nagrajencema čestita uredniški odbor Tosame.

Kamen, oj ta kamen...

Sezidati si stanovanjsko hišo obdano z malim vrtom, to je verjetno želja večine ljudi. To je bila in je še tudi moja želja. S to željo in skromnimi prihranki ter s pomočjo kredita, ki sem ga dobil v podjetju, sem jeseni leta 1966 pričel z izgradnjo. Tisti, ki so že gradili vedo, da je že sam začetek težak. Ni se lahko odločiti, kakšno hišo bi zidal, kje dobiti načrte, material, izvajalce in drugo.

Za delo do prve plošče se rabi v glavnem gramoz, kamen, cement in železo. V letu 1966 ni bilo težko dobiti vsega tega materiala razen kamna. V Domžalah in njeni okolici je na mah zmanjkalo tega dragocenegega in cenenegega materiala. Nič čudnega, saj je naenkrat začelo graditi stanovanjske hiše preko 200 investitorjev. Rušile so se stare hiše grajene iz kamna, stare kamnite ograje in škarpe, pa so bile takorekoč čez noč odstranjene. Na nesrečo graditeljev so bližnji kamnolomi prav v tem času mirovali. V Domžalah torej ni bilo mogoče dobiti tega dragocenegega materiala, ki mu je tudi cena iz dneva v dan rastla. Začel sem povpraševati v bližnji okolici in zvedel, da imajo nekaj kamna kmetovalci na Gorjušah. Gorjuše so majhna vasica, ki leži vzhodno od krumperske graščine in je oddaljena nekaj kilometrov od Doba. Prebivalci te vasi so žilavi, prijazni in dobri ljudje. »Da, nekaj kamna imamo še in ga lahko dobite«, so mi dejali. In že naslednji dan smo z avtomobilom drveli ponj. V vasi pa je bil dostop do kamna zelo težaven. Pot, ki je bila ozka je vodila mimo hiše, z druge strani hiše pa je bilo strmo pobočje. Do kamna pa smo le prišli, čeprav smo gospodarju polomili nekaj letov in češpelju ter z gumami začrtali novo globljo kolovozno pot. Na srečo gospodarja ni bilo doma, njegova žena pa se ni prav nič razburjala in nas je celo tolažila češ, da to ni nič hudega. Z ženo sva pridno pričela nakladati kamen, pri tem pa nam je pomagal tudi šofer Francelj. Ali glej čudo! Avto je bil z vsakim naloženim kamnom nižji. Ko je bil že skoraj naložen pa smo opazili, da iz zemlje gleda le še polovica gum. Tu pa se je začela kalvarija, ki ji ekonomsko pravimo »družbeno nekoristno delo«. Prvo je šofer Francelj strokovno privezal na zadnja kolesa čisto nov ploh (seveda izposojen) pognal stroj v polni tek in v nekaj sekundah iz ploha napravil trske, avto pa je še za 15 cm zdrknil nižje v zemljo. Strokovni svet, ki smo ga sestavljali moja žena, šofer Francelj in jaz ter nekaj radovednih otrok je ugotovil, da je treba avto razložiti. To je bilo tudi storjeno. »No zdaj pa bo šlo«, smo vsi složno

dejali, avto se bo pa že sam izvlekel iz te kaše. Pa se ni. Šofer Francelj je še nekajkrat privezal na zadnja kolesa ostanke ploha, oziroma trske, avto pa se ni in ni premaknil. Sonce je že zašlo in dan je šel k svojemu koncu. Prišli so prvi odrasli vaščani, ki so v začetku le gledali, nato pa začeli ukrepati. Prvo so pripregli volička, nato pa še konjička in glej avto je začel počasi, vendar sigurno lesti iz svoje luknje. Zaradi ozke in delno strme poti je cel postopek izvlečenja trajala nekaj ur tako, da je v temni noči avto le stal na trdih tleh glavne ceste prijazne vasi. In kaj sedaj? »Ne prazni ne boste odšli«, so dejali gorjušani in v eni uri je bil avto zopet poln. Eni so z vprego vozili kamen do glavne ceste, drugi pa smo ga nakladali na avto na drugem koncu vasi. Po končanem delu so nas vse premočene od znoja še povabili v hišo in nas pogostili z žganjem in dobro domačo salamo.

To je le majhen delček naporov in težav, ki nastopajo pri gradnji.

In zakaj sem napisal te vrstice? V prvi vrsti zato, da se še enkrat zahvalim dobrim ljudem prijazne vasi Gorjuše in da dam nekaj nasvetov tistim, ki se odločajo ali se bodo odločili, da si zgradijo stanovanjsko hišo. Moji nasveti bi bili naslednji:

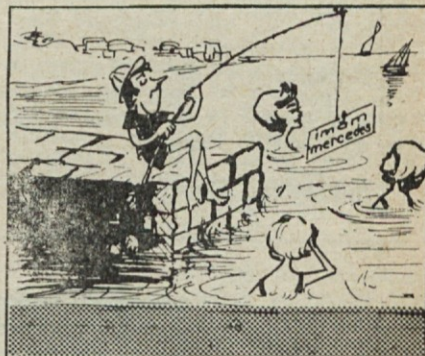
1. S pripravami prični dokler si še mlad, vsekakor prej, predno si star 50 let. Sedanje možnosti so precej ugodnejše kot so bile včasih. Pri banki lahko namensko varčuješ in po nekaj letih dobiš svoj denar nazaj z obrestmi in še določen znesek kredita. Kredit dobiš tudi v podjetju do določene višine. Sredstva pa lahko uporabiš ali za nakup stanovanja ali za izgradnjo stanovanjske hiše.
2. Z izgradnjo prični po možnosti spomladi ali poleti, da ne boš v strahu za izvršena dela, ki v pozni jeseni ali zimi lahko zmrznejo in jih boš moral popravljati ali znova delati.
3. Da ne boš razočaran, si ne postavljal končnih rokov, do katerih moraš opraviti določena dela, ker ni vse odvisno od tebe, temveč predvsem od izvajalcev, teh pa je veliko in marsikateri se ne bo držal dogovora.
4. Pri nakupu materiala pazi na cene, ker je razlika pri posameznih prodajalnah velika.
5. Z izvajalci napravi pismen dogovor, da ne bo pozneje hude krvi.
6. Če imaš »šušmarja«, moraš sam preskrbeti za njegovo varnost pri delu.

7. Če si se tako dogovoril, postrezi med delom s hrano in brezalkoholnimi pijačami, ker alkohol kvarno vpliva na delo in varnost.
8. Ne naročaj del, ki jih v dogovorjenem roku ne boš mogel plačati. Opraviči se izvajalcu ali dobavitelju, če izvršenega dela ne moreš plačati v dogovorjenem roku.
9. Ne razburjaj se, če boš za eno in isto stvar obiskal obrtnika petkrat pa tudi večkrat in ne tarnaj, da imaš le ti tako smolo.
10. Pred pričetkom gradnje nabavi nekaj obleke, perila in obutve tako, da boš vzdržal do konca. V času gradnje teh možnosti normalno ni.

Za čas gradnje odpovej vse obiske, ki so povezani s stroški. Prosti čas uporabi za dela, ki jih pri hiši lahko sam opraviš.

Srečno!

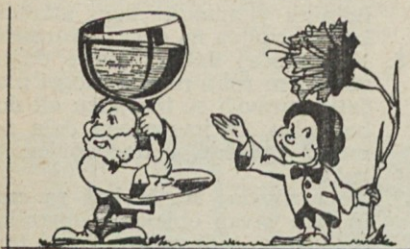
Franc Roglič

Kadrovske vesti

V ČASU OD 12. 8. DO 11. 9. PRAZNUJEJO SVOJ ROJSTNI DAN:

Konfekcija: Banko Francka 17. 8., Aleš Marija 15. 8., Cerar Marta 15. 8., Gaberšek Slavka 25. 8., Grčar Ivanka 31. 8., Pišek Nada 21. 8., Kovač Roza 20. 8., Morela Amalija 17. 8., Pirnat Ivanka 14. 8., Podbevšek Ljudmila 26. 8., Vehovec Zinka 25. 8., Rogan Marta 5. 9., Stupica Franc 5. 9., Sorn Eli 4. 9., Urbanija Irena 9. 9., Murič Rozka 8. 9., Toman Danica 7. 9., Kranjc Olga 27. 8., Burja Marija 17. 8., Dolenc Jožica 16. 8., Mestek Milena 1. 9.

Cigaretne filtri: Kump Milka 4. 9., Kosmač Francka 8. 9.;

Tkalnica ovojev: Brenčič Marija 24. 8., Černivec Ljudmila 28. 8., Kerč Jože 5. 9., Kosirnik Ivan 1. 9., Lavrič Francka 24. 8., Bernot Tončka 9. 9., Sršen Marija 5. 9., Sorn Marija 13. 8., Vrenjak Marija 6. 9.

Tkalnica gaze: Korošec Francka 20. 8., Potočnik Avgust 26. 8.

Študa: Prislán Kristina 18. 8.

Pripravljalnica: Arnuš Rozka 28. 8., Bizilj Franc 30. 8., Lavrič Ljudmila 29. 8., Mihelčič Ivan 30. 8., Peterka Marija 26. 8., Pižem Janez 1. 9., Prvinšek Janez 16. 8., Rode Janez 25. 8.

Belilnica: Pavšek Viktor 10. 9., Pivec Peter 2. 9., Pele Marjan 9. 9., Sevšek Jernej 15. 8., Udovč Avgust 16. 8., Vodnjav Jakob 26. 8.,

Mikalnica: Klopčič Avgust 2. 9.,

Splošno kadrov. sektor: Pichler Regina 3. 9., Starovašnik Marinka 6. 9.

Komercialni sektor: Jeretina Matija 3. 9., Jerin Miha 9. 9.

Gospodarsko rač. sektor: Obradovič Helena 10. 9., Mavrin Slavica 1. 9.

Pomožni obrati: Dolinšek Jože 30. 8., Videmšek Andrej 2. 9.

IZSTOPILI IZ PODJETJA V PRETEKLEM MESECU:

Paliska Jordan transportni delavec — v poskusnem roku.

RODILI SO SE:

Bešter Tereziji — hči, Hafner Tatjani — hči, Janezu Leskovcu — hči.

Tri nagradne enačbe

trije slovenski pesniki

$$(a - b) + c + \check{c} + d + e = x$$

$$f + (g - h) + (i - j) + k = y$$

$$(l - m) + n + o + (p - r) = z$$

- a: naš izdelek
- b: kazalni zaimek
- c: nedelaven
- č: 21. črka abecede
- d: veznik
- e: priimek vodje naše transportne službe
- f: 7. črka abecede
- g: telesna poškodba
- h: 1. črka abecede
- i: vrednost blaga
- j: predlog
- k: vedet, razpoložen, dobre volje

POROČILA SE JE:

Kraševc Danica. Na skupni poti ji želimo veliko razumevanja!

- l: sibirski veletok
- m: 2. črka abecede
- n: glas zvok
- o: predvojni krajevni predstavnik oblasti, vaški mogotec
- p: gora v Istri — nad Opatijo
- r: operni samospev
- x: ime in priimek začetnika slovenskega posvetnega pesništva. Umrl je pred 150. leti.
- y: ime in priimek največjega slovenskega pesnika. Umrl je pred 120. leti
- z: ime in priimek slovenskega pesnika, velikega mojstra naše besede. Umrl je pred 20. leti

V pošteve za žrebanje pridejo rešitve, ki bodo imele pravilno vpisane pojme za vse »neznanke« od a do z.

Izdaja Tovarna sanitetnega materiala Domžale

Urejuje uredniški odbor:

Dipl. ing. Helena Breznik, Urška Kersnik, Lojzka Križman, Tone Arnuš, Miha Kerč, Ivan Kosirnik, dipl. oec. Tone Laznik, Franc Perše, Slavko Rosulnik, Štefan Rozman in Janez Leskovec odgov. urednik

Tiska Papirkonfekcija Krško, obrat Valvasorjeva tiskarna

Naklada 800 izvodov

Vatka
Votek
in
Filter
Filip

